

Taideyliopiston tutkimusaineistopolitiikka

Toimenpideohjelma 2020 alkaen

Linkit päivitetty 05/2024

Tutkimusaineistot toimenpiteiksi	Miten	Pääasiallinen toimija	Muut osallistujat	Huomioitavaa/olemassa olevat ohjeet
1. Taideyliopistossa noudatetaan FAIR-periaatteita erityisesti digitaalisen tutkimusaineiston osalta eli sen tulisi olla löydettävää (Findable), saavutettavaa (Accessible), yhteentoimivaa (Interoperable) ja uudelleenkäytettävää (Re-usable). Ei-digitaalisen tutkimusaineiston osalta näitä periaatteita käytetään soveltuvin osin varsinkin löydettävyyden ja saavutettavuuden osalta.				
FAIR-periaatteiden opastaminen digitaalisen tutkimusaineiston osalta	Kirjaston verkko-oppaiden ylläpito, neuvonta, koulutukset	Kirjasto	Tutkimuspalvelut	Aineistohallinnan opas
FAIR-periaatteiden opastaminen <i>ei-digitaalisen</i> tutkimusaineiston osalta	Kirjaston verkko-oppaiden ylläpito, neuvonta, koulutukset	Kirjasto	Tutkimuspalvelut, arkisto	
2. Taideyliopistossa noudatetaan tutkimusaineistojen avaamisessa ja hallinnassa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) edellyttämiä tieteellisiä käytäntöjä ja tutkimuseettisiä ohjeita. Yliopistossa huolehditaan luottamuksellisten tietojen suojaamisesta, tietoturvasta ja tietosuojasta lainsäädännön, hyvän tieteellisen käytännön sekä yliopiston antamien ohjeistusten ja suositusten mukaisesti.				
Luottamuksellisten tietojen suojaus	Neuvonta, ohjeet ja lomakkeet, koulutukset	Tietosuojavastaava		Tietosuoja tutkimuksessa (Artsi)

Tietoturva tutkimusaineistoissa	Neuvonta, ohjeet ja lomakkeet, koulutukset	Tietosuojavastaava/IT-palvelut		Tutkijan hankeopas: Tietosuoja Henkilötietojen käsittely ja tietosuoja (Artsi)
Tietosuoja tutkimusaineistoissa	Neuvonta, ohjeet ja lomakkeet, koulutukset	Tutkimuspalvelut	Lakipalvelut, tietosuojavastaava	Tietosuoja tutkimuksessa (Artsi)
3. Taideyliopisto sisällyttää tutkimusaineiston hallinta -osaamisen tohtorikoulutettavien opintoihin ja tutkijoiden ja tutkimushenkilöstön perehdytykseen.				
Tutkimusaineiston hallinnan sisällyttäminen opintoihin	Osana opetusta, ohjausta ja tutkimusta	Tutkimuskeskukset, akatemioiden osastot, tohtoriohjelmat, tohtorikoulut ja tutkimushankkeiden vastuulliset tutkijat	Kirjasto tarjoaa asiaan liittyvää koulutusta; opetusmodulit	Aineistonhallinnan opas lib.research@uniarts.fi
Tutkijoiden perehdytys tutkimusaineistojen hallintaan	Osana opetusta, ohjausta ja tutkimusta	Tutkimuskeskukset, akatemioiden osastot, tohtoriohjelmat, tohtorikoulut ja tutkimushankkeiden vastuulliset tutkijat	Kirjasto tarjoaa asiaan liittyvää koulutusta; opetusmodulit	Aineistonhallinnan opas lib.research@uniarts.fi
4. Taideyliopisto järjestää hyvään aineistonhallintatapaan liittyvää koulutusta.				
Aineistonhallinnan koulutuksen järjestäminen	Koulutus	Kirjasto	Tutkimuspalvelut	Aineistonhallinnan opas lib.research@uniarts.fi
5. Taideyliopisto kehittää edelleen tutkijoille ja tutkimusryhmille tutkimusaineistoinfrastruktuuria, joka sisältää aineiston hallintaa, käyttöä, löytyvyyttä ja jakamista tukevia työvälineitä ja palveluita. Aineistoinfrastruktuuria rakennetaan ja sitä kehitetään yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa, ottaen huomioon näiden tarjoamat palvelut ja infrastruktuurit.				

Työvälineiden ajanmukaisuus	Laitehankinnat	IT-palvelut	Tutkimuspalvelut (tutkijoiden työyksiköt)	Työvälineet: hankitaan kulloinkin voimassa olevien hankintaohjeiden mukaisesti (löytyvät Artista sivulta https://uniartsfi.sharepoint.com/sites/artsi-tyon-tueksi/SitePages/Puhelimen-kaytto.aspx#yliopistossa-k%C3%A4yt%C3%B6ss%C3%A4-olevat-laitteet)
	Käytettävät järjestelmät	Järjestelmien omistajat	IT-palvelut	Järjestelmien omistajien ja IT:n yhteistyömalli (löytyy Arsista sivulta https://uniartsfi.sharepoint.com/sites/artsi-tyon-tueksi/SitePages/Ohjelmistot-ja-kayttoohjeet.aspx)
Kansalliset ja kansainväliset palvelut ja infrastruktuurit	Yhteistyö ulkopuolisiin palveluihin	Kirjasto	Tutkimuspalvelut, IT-palvelut	Fairdata.fi Aineistonhallinnan opas: Tallentaminen
6. Tutkimuksen osana laaditaan aina aineistonhallintasuunnitelma.				
Aineistohallintasuunnitelman laadinnan tuki	Kirjasto tarjoaa apua DMP-Tuulin käyttöön: suunnitelmien kommentointi, DMP-Tuulin käytön opastus, kirjaston verkko-opaat	Kirjasto	Tutkimuspalvelut	DMPTuuli-opas
7. Tutkimusaineistojen omistus- ja käyttöoikeuksista tulee sopia aina ennen tutkimuksen käynnistymistä huomioiden lainsäädäntö, sopimusten ja rahoittajan ehdot ja rajoitukset aineistoa käsiteltäessä, julkaistaessa tai edelleen luovutettaessa.				
	Rahoituksen neuvonta (tutkimuspalvelut), sopimusasiat (lakipalvelut)	Tutkimuspalvelut (rahoituksen neuvonta), lakipalvelut (sopimusasiat)		Tutkijan hankeopas: Sopimukset ja tekijänoikeudet Tutkimusrahoituksen hakemusopas: Hakuvaiheen sopimukset

8.Aineistoa kuvailevat tiedot eli metadata ovat olennaisia sekä digitaalisten että ei-digitaalisten aineistojen kohdalla. Osuvat kuvailutiedot maininnoin omistajasta, oikeudellisista rajoituksista ja käyttölisensseistä takaavat aineiston ymmärrettävyyden niin keräämisen ja käsittelemisen aikana kuin myöhemmin tutkimusaineiston elinkaaren aikana.				
Kuvailutietojen käyttäminen	Neuvonta kirjastossa, ulkoiset sanasto- ja ontologiapalvelut	Kirjasto		Tieteen termipankki Finto.fi
9.Tutkimusaineistojen suositellaan olevan yhteiskäyttöisiä ja avoimia. Tutkimusaineistojen avaamista voidaan tarvittaessa rajoittaa. Rajoitteina voivat toimia esimerkiksi yksityisyyden, luottamuksellisuuden, turvallisuuden tai projektisopimusten määräykset tai immateriaalioikeudet.				
Tutkimusaineistojen rajoittaminen	aineiston rajoittamisen määrittely	Tutkimuksen tekijä / tutkimushankkeen johtaja		
Projektisopimusten ja immateriaalioikeuksien tulkinta	Sopimusten tulkinta	Lakipalvelut, tekijänoikeuslakimies (TaiY/Aalto)		

Tutkimusaineistopolitiikkaan liittyviä kansainvälisiä ja kansallisia ohjeita

[Guidelines on FAIR Data Management in Horizon 2020 \(PDF\)](#)

[Tietoarkiston aineistohallinnan käsikirja](#)

[TENK: Hyvä tieteellinen käytäntö](#)

[Avoimen tieteen koordinaatio \(AVOTT\): Tutkimusaineistojen avoimuus](#)

[UNIFI: Avoimen tieteen ja datan toimenpideohjelma \(PDF\)](#)

Taideyliopiston laatimat ohjeet

[Taideyliopisto: Avoin tiede ja tutkimus](#)

[Aineistohallinnan opas](#)

[Ohjeistus tutkimuksen aineistohallintaan \(Artsi\)](#)

[Tietosuoja tutkimuksessa \(Artsi\)](#)

[Asiakirjojen arkistointi ja tallentaminen \(Artsi\)](#)